ECSR, beslissing van 17 maart 2026, nr. 233/2023, Internationale Federatie voor de Rechten van de Mens en ATD Vierde Wereld t. België

Bedelarij – Armoede – Sociale uitsluiting – Gemeentelijk reglement – Bestuurlijke politie – Openbare orde – Herzien Europees Sociaal Handvest – Europees Comité voor Sociale Rechten – Collectieve klacht – Daadwerkelijk rechtsmiddel – Toegang tot de rechter – Indirecte discriminatie – Roma – Dakloosheid – Menselijke waardigheid – Rechten van het kind – Gemeentelijke administratieve sancties – België

Op verzoek van de Internationale Federatie voor de Rechten van de Mens en de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld stelt het Europees Comité voor Sociale Rechten vast dat België het herziene Europees Sociaal Handvest schendt wegens de wildgroei aan gemeentelijke politiereglementen die bedelarij beperken: van de 581 gemeenten beschikken er 305 over een dergelijk reglement waarvan 253 minstens één bepaling bevatten die strijdig is met de mensenrechten.

Na artikel 16 buiten beschouwing te hebben gelaten, kwalificeert het Comité die reglementen als een beperking van het door artikel 30 gewaarborgde recht en toetst het ze aan artikel G. Het legitieme doel wordt *prima facie* aanvaard, maar de noodzakelijkheidstoets is streng: economische motieven kunnen een beperking van de mensenrechten niet rechtvaardigen, het ongemak van voorbijgangers wijst veeleer op vooroordelen dan op een werkelijke bedreiging van de openbare orde, en het verbod om te bedelen in het gezelschap van een minderjarige bestraft gezinnen in plaats van de oorzaken van hun situatie aan te pakken. Geldboetes van 175 tot 500 euro, de bestuurlijke aanhouding en de inbeslagname van aalmoezen worden ondoeltreffend en strijdig met de menselijke waardigheid bevonden.

Vervolgens erkent het Comité dat artikel 30 een component van toegang tot de rechter omvat en stelt het een afzonderlijke schending vast: personen die bedelen zijn niet in staat de hen viserende reglementen voor de Raad van State aan te vechten, aangezien sinds 1993 slechts vier zaken aanhangig zijn gemaakt. Met tien stemmen tegen vier besluit het ten slotte tot indirecte discriminatie op grond van etnische afkomst en sociaaleconomische status.

Als eerste beslissing van het Comité over bedelverboden ten aanzien van België sluit zij aan bij het arrest *Lacatus t. Zwitserland* van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en bij de rechtspraak van de Raad van State, volgens welke bedelarij op zich geen verstoring van de materiële openbare orde uitmaakt. Op 15 oktober 2025 was een soortgelijke uitspraak gedaan tegen Frankrijk, gepubliceerd op deze pagina's[1].

[1] ECSR, beslissing van 15 oktober 2025, n°224/2023, *FEANTSA en FIDH / Frankrijk*, Tijdschrift Grondrechten en armoede, 2026/3, blz. 150.